

"İ'lem Eyyühe'l-Aziz! İnsanın havf ve muhabbeti halka teveccüh ettiği takdirde, havf bir belâ, bir elem olur. Muhabbet bir musîbet gibi olur..." devamıyla izah eder misiniz?

İ'lem Eyyühe'l-Aziz! İnsanın havf ve muhabbeti halka teveccüh ettiği takdirde, havf bir belâ, bir elem olur. Muhabbet bir musîbet gibi olur. Zira o korktuğun adam, ya sana merhamet etmez veya senin istirhamlarını işitmez. Muhabbet ettiğin şahıs da, ya seni tanımaz veya muhabbetine tenezzül etmez. Binaenaleyh, havfın ile muhabbetini dünya ve dünya insanlarından çevir. Fâtır-ı Hakîme tevcih et ki, havfın O'nun merhamet kucağına -çocuğun anne kucağına kaçtığı gibi- leziz bir tezellül olsun. Muhabbetin de saâdet-i ebediyeye vesile olsun.

Bu ders Yirmi Dördüncü Söz'deki muhabbet bahsinin çekirdeği hükmündedir. O Söz'de insandaki sevgi ve korku hisleri hakkında "Bu havf ve muhabbet ya halka ya Halıka müteveccih olacak." ifadesine yer verilir.

Halk kelimesi konuşma dilimizde insan toplulukları manasında kullanılmakla birlikte, genel olarak "mahlukat âlemi" demektir. Buna göre, insanın kalbindeki muhabbet ve korku, ya mahluklara teveccüh edecek, yani insan ya mahlukları sevecek ve onlardan korkacak veya Hâlık'ı sevecek ve yine O'ndan korkacaktır. Dersin devamında, halktan korkmanın bir bela, halka muhabbetin ise bir musibet olduğu beyan ediliyor.

Bu sevgi ve korkunun "Fâtır-ı Hakîme tevcih" edilmesi halinde, korkunun İlâhi merhamete ulaştıracağı, muhabbetin de ebedi saadete vesile olacağı kaydediliyor.

Bütün hayırlar Allah'ın elinde olduğu gibi, bütün belaları defedecek de yine O'nun merhametidir.

Halktan korkmak denilince, insanlardan gelecek zararlar yanında, zelzeleden, yıldırımdan, selden korkmak da anlaşılır. Bu vesileyle Lem'alardaki şu hikmetli ve ibretli ifadeleri hatırlayalım:

"... Sıtmadan müteallim olduğu gibi arzın zezele ve ihtizazından ve kâinatın kıyamet hengâmında zelzele-i kübrasından müteallim oluyor."

İnsan, sıtma oldu mu eli, ayağı titriyor. Zelzele olunca milyonlarca insan, mal ve mülkleriyle birlikte sarsılıyorlar. Kıyamet kopunca da kâinat titreyecek; gezegenler, yıldızlar birbirine vuracaklar. Demek bu üç çeşit titreme arasında kardeşlik var.

İnsan âciz bir varlık; elinin titremesini durduramadığı gibi, zelzeleyi de durduramıyor, kıyameti de durduramıyor.

Burada Allah sevgisi ve korkusu konusunda kısa bir not düşelim.

Allah sevgisinin ölçüsü *Âli İmrân Sûresi'nin 31. ayet-i kerimesinde şöyle beyan ediliyor:*

“De ki: “Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. ...”

Allah sevgisinin ölçüsü iman ve salih amellerde Allah Resulüne (asm.) ittiba etmek olduğu gibi, Allah korkusunun ölçüsü de takva konusunda yine Allah Resulünü (asm.) rehber edinmektir. Yani bir mümin, salih amellerini ne kadar çok ve ne derece ihlasla yerine getirirse Allah’ı o kadar seviyor demektir. Ve yine bir mümin haramlardan, günahlardan ve şüphelilerden ne kadar hassasiyetle kaçınıyorsa Allah’tan o kadar korkuyor demektir.

Yoksa, Allah zatında ve sıfatlarında hiçbir varlığa benzemediği gibi, O’nu sevmek de hiçbir mahluku sevmeye benzemez ve yine O’ndan korkmak mahlukattan korkmaya benzemez.

İnsan, annesini de sever, herhangi bir meyveyi de. Bu iki sevgi birbirine hiç benzemez. Keza, insanın babasından korkması da şimşekten korkmasına benzemez. Mahlukatla ilgili sevgi ve korkularda bu kadar farklılık olursa, elbette Allah sevgisi hiçbir sevgiye benzemeyeceği gibi, Allah korkusu da yine hiçbir korkuya benzemeyecektir. Yukarıda arz ettiğimiz gibi birincisinin ölçüsü salih amel, ikincininki ise takvadır.

Korku ve sevgi konusunda Nur Külliyyatında şu çok önemli tespit yapılıyor:

“Cemâline muhabbet etmek ve celâlinden havf etmek”

Allah’ın hem cemâlî hem de celâlî isimleri vardır. Allah; Rahmân’dır, Rahîm’dir, Rezzak’tır, Gaffar’dır, Settar’dır, Mücemmil’dir, Müzeyyindir... Bütün bu cemâl ifade eden isimler muhabbeti gerektirir.

Allah; Kahhar’dır, Cebbardır, Azizdir, Mütekebbirdir... Celâl ifade eden bu isimler de havfi gerektirir.

Cennet, cemâlî isimlerin, cehennem ise celâlî isimlerin birer tecelli yeridir. Bir mümin, muhabbetini öncelikle cennete değil bu cemâlî isimlere, İlahi sıfatlara ve

Zat-ı Akdese verir. Cenneti de İlâhî lütuf ve ihsanın bir tecelligahı olarak sever.

Keza, bir mümin öncelikle cehennemden değil Allah'ın celâlinden korkar.
Cehennemden de celâlî isimlerin en büyük tecelligahı olması cihetiyle korkar.